

Po prokurorės skundo vaikus skriaudusiai motinai nelaisvė pailgėjo dvigubai

Panevėžio apygardos prokuratūros apeliacinį skundą patenkinęs aukštesnės instancijos teismas dvigubai griežčiau nubaudė 32 metų motiną, ilgą laiką fiziškai ir psichologiškai smurtavusią prieš du savo mažamečius vaikus. Už piktnaudžiavimą motinos teisėmis ji pataisos namuose praleis 4,5 metų.

Molėtų rajono gyventojos L. G. atžvilgiu ikiteisminis tyrimas buvo pradėtas 2015 metų balandžio mėnesį. Jos sesuo pranešė policijos pareigūnams mačiusi, kaip išvakarėse besisvečiuodama jos namuose L. G. delnu trenkė savo tuo metu dvimečiam sūnui į veidą.

Ikiteisminį tyrimą šioje byloje atliko Utenos apskrities vyriausiojo policijos komisariato pareigūnai, o jį kontroliavo Panevėžio apygardos prokuratūros prokurorai.

Ikiteisminio tyrimo metu buvo nustatyta, kad L. G. kelerius metus sistemingai vartojo fizinį ir psichologinį smurtą prieš savo vyresniąją dukrą (tuo metu mergaitei buvo 6-11 metų) ir vieną kartą smurtavo prieš sūnų.

Dar 2013 metais Molėtų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu L. G. dėl psichologinės ir fizinės prievartos prieš vaikus buvo įrašyta į socialinės rizikos šeimų, auginančių vaikus, apskaitą. 2014 metais iš L. G. buvo paimta vyresnioji dukra ir apgyvendinta pas globėją. Pradėjus šį ikiteisminį tyrimą, iš motinos buvo paimtas ir sūnus.

Ikiteisminį tyrimą atliekantys pareigūnai nustatė, kad vaikai, ypač vyresnioji dukra, nuolatos motinos buvo skriaudžiama maždaug 5 metus - nuo 2010 metų pradžios.

Mažametė mergaitė apklausoje pas ikiteisminio tyrimo teismo teisėją pasakojo, kad mama ne kartą ją yra mušusi kumščiais per galvą ir kitais smurtavusi, versdavo miegoti ant grindų ir net neduodavo antklodės užsikloti.

Neretai L. G. dukters neleisdavo į mokyklą, liepdavo prižiūrėti broliuką, o pati pradingdavo iš namų. Mažametė patyrė ir psichologinį motinos spaudimą - ši jai siųsdavo SMS žinutes, kuriose grasindavo nusižudyti, visaip ją žemindavo. Būdama trečiokė, mergaitė pati buvo išsikvietusi policiją, nes neblaivi motina reikalavo, kad ji prižiūrėtų ir broliuką, ir jos sugėrovės vaiką.

Tokie išgyvenimai mažametei nepraėjo be pasekmių - atlikus teismo psichiatrijos-psichologijos ekspertizę buvo nustatyta, kad motinos veiksmai mergaitę paveikė psichotraumuojančiai, jai pasireiškė emocijų, elgesio, miego sutrikimai. Ekspertai konstatavo, kad mažametė taip reagavo į stiprų stresą, tiesioginiu priežastiniu ryšiu atsiradusį dėl motinos naudoto fizinio ir psichologinio smurto.

Po prokurorės skundo vaikus skriaudusiai motinai nelaisvė pailgėjo
dvigubai

Praėjusių metų spalio 24 dieną Molėtų rajono apylinkės teismas L. G. pripažino kalta pagal Baudžiamojo kodekso 140 straipsnio 3 dalį („Fizinio skausmo sukėlimas mažamečiui ar nežymus sveikatos sutrikdymas“), 138 str. 2 d. („Nesunkus mažamečio sveikatos sutrikdymas“) bei 163 str. („Piktnaudžiavimas tėvų teisėmis ir pareigomis“). Subendrinę bausmę su 2015 metų lapkritį už vagystę L. G. skirta ir neatlikta bausme, teismas skyrė jai laisvės atėmimą 3 metams 3 mėnesiams. Be to, iš nuteistosios buvo priteista atlyginti dukrai 3 tūkst. eurų , o sūnui – 1 tūkst. eurų neturtinę žalą.

Valstybinį kaltinimą šioje byloje palaikiusi Panevėžio apygardos prokuratūros 1-ojo baudžiamojo persekiojimo skyriaus prokurorė Valdemara Chodorcevičienė minėtą nuosprendį apskundė Panevėžio apygardos teismui.

Apeliaciniame skunde prokurorė prašė nuteistajai skirti griežtesnę bausmę, nes apylinkės teismas netinkamai pritaikė baudžiamąjį įstatymą ir dėl to neteisingai paskyrė nuteistajai galutinę bausmę.

Prokurorė apeliacijoje pabrėžė, jog 2015 lapkritį Molėtų rajono apylinkės teismo nuosprendžiu L. G. buvo paskirta 3 metų 4 mėnesių laisvės atėmimo bausmė (jos vykdymą atidedant 3 metams). 2016 metų spalio 24 dienos nuosprendžiu bendrindamas bausmes, paskirtas dviem nuosprendžiais, teismas galutinę laisvės atėmimo bausmę paskyrė savo trukme mažesnę negu nuteistajai buvo paskirta minėtu ankstesniu nuosprendžiu.

Panevėžio apygardos teismo baudžiamųjų bylų kolegija, išnagrinėjusi prokurorės skundą, jos argumentus pripažino pagrįstais.

Panevėžio apygardos teismas vasario 3 dieną už piktnaudžiavimą motinos teisėmis bei nesunkų mažamečio sveikatos sutrikdymą skyrė L. G. laisvės atėmimą 4 metams 6 mėnesiams. Nuosprendžio dalis dėl turtinės žalos nukentėjusiesiems atlyginimo nekeista.

„Pažymėtina, jog BK 163 str. numatyta baudžiamoji atsakomybė asmeniui, kuris piktnaudžiavo tėvo, motinos, globėjo ar rūpintojo arba kitų teisėtų vaiko atstovų teisėmis ar pareigomis fiziškai ar psichiškai gniuždydamas vaiką, palikdamas jį ilgą laiką be priežiūros ar panašiai žiauriai elgdamasis su vaiku. Piktnaudžiavimas tėvo, motinos, globėjo ar rūpintojo arba kitų teisėtų vaiko atstovų teisėmis ar pareigomis fiziškai ar psichiškai gniuždant vaiką reiškia, jog minėti asmenys, turėdami tam tikras teises ir pareigas vaikams, jomis naudojami netinkamai, priešingai vaiko interesams, jomis prisidengdami pažeidžia vaiko asmens neliečiamybę ir laisvę, daro žalą vaiko psichiniam ir socialiniam vystymuisi“, – rašoma Panevėžio apygardos teismo nuosprendyje.

Po prokurorės skundo vaikus skriaudusiai motinai nelaisvė pailgėjo
dvigubai

Pasak prokurorės V. Chodorcevičienės, smurtaujančius tėvus yra galimybė nubausti ir pagal dabar galiojančius įstatymus. Tačiau labai svarbu, kad visos vaikų interesus ginančios institucijos laiku ir tinkamai įvykdytų savo pareigas, o matantys problemas šeimose žmonės – artimieji, kaimynai – būtų pilietiškai ir praneštų apie tai teisėsaugai.

„Minėtoje byloje artimieji, bandydami padėti L. G. išvengti baudžiamosios atsakomybės, gelbėjo ją teisme keisdami parodymus. Tačiau teisėjai, priimdami apkaltinamąjį nuosprendį, rėmėsi ikiteisminio tyrimo metu jų duotais parodymais bei kitais tyrėjų surinktais neginčijamais duomenimis ir teisiamosios kalte nesuabejojo“, – sakė prokurorė.

Generalinės prokuratūros Komunikacijos skyriaus
vyriausioji specialistė Rasa Stundžienė

